

کتاب‌شناسی پژوهش‌های فقه الحدیثی معاصر - اعظم صادقی نیا

فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و حدیث سفینه

سال چهاردهم، شماره ۵۶ «ویژه کتاب‌شناخت متون امامیه»، پاییز ۱۳۹۶، ص ۱۱۵-۱۴۵

کتاب‌شناسی پژوهش‌های فقه الحدیثی معاصر

اعظم صادقی نیا*

چکیده: پژوهش‌های فقه الحدیثی معاصر به معنی هر گونه اثری است که سلسله احیر درباره فقه الحدیث و مبانی آن، فهم حدیث، شرح حدیث، اجمال و تبیین در روایات، نقد متن حدیث، غریب الحدیث، معنانشناصی حدیث و... به رشتۀ تحریر درآمده است.

در این نوشتار به معرفی اجمالی در حد اطلاعات کتاب‌شناسی بسیاری از این گونه آثار پرداخته شده است. این پژوهش‌ها شامل کتاب، مقاله و پایان‌نامه است که بر اساس ترتیب الفبایی نام نویسنده‌گان تنظیم و ارائه گردیده است.

کلیدواژه‌ها: فقه الحدیث، فهم حدیث، شرح حدیث، نقد متن حدیث.

*. دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث، دانشگاه فردوسی مشهد asadeghiniya@yahoo.com

فقه الحديث در لغت و اصطلاح

«فقه» در لغت به معنی علم به یک شیء و درک و فهمیدن آن است. (نک: جوهری، الصحاح، ذیل ماده مورد نظر) **فقه** یعنی فهمید. بنابراین فقه الحديث به معنای فهم و درک حديث است.

فقه الحديث یکی از مهم‌ترین شاخه‌های دانش حديث به شمار می‌رود. گمان می‌رود عبارت فقه الحديث از روایت مشهور پیامبر اکرم ﷺ گرفته شده باشد که فرمود: «نَصَرَ اللَّهُ عَبْدًا سَمِعَ مَقَالَتِي فَوَاعَاهَا فَلَبَّاهَا مِنْ لِمْ يَسْمَعُ فَرِبٌ حَامِلٌ فَقِيهٌ لِمْ يَسْمَعُ بِفَقِيهٍ وَرَبٌ حَامِلٌ إِلَى مِنْ هُوَ أَفْقِهٌ». (کلینی، الكافی، ج ۱، ص ۴۰۳)

محدوده فقه الحديث، بررسی متن حديث است. فقه الحديث دانشی است که به وسیله آن، و با بررسی متن حديث، مراد و مقصود معصوم از قول، فعل و تقریر آن فهمیده شده و مشخص می‌گردد. (سلیمانی، فقه الحديث و نقد الحديث، ص ۴۶)

اهمیت فقه الحديث

پس از قرآن کریم، حديث به عنوان مهم‌ترین مرجع و منبع استدلال و استنباط احکام شرعی به شمار رفته و نزد مسلمانان از والاترین جایگاهها برخوردار بوده است. اهمیت فقه و فهم حديث در روایات معصومین علیهم السلام تذکر داده شده است. چنانچه در دو روایت ذیل این مطلب، آشکار است. امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «حديث تدرییه خیر من الف تزوییه» (مجلسی، بحارالأنوار، ج ۲، ص ۱۸۵)؛ به نظر می‌رسد در گذشته اصطلاحی را که برای فهم حديث به کار می‌بردهاند، همان درایة الحديث بوده است. (نک: سلیمانی، بررسی نسبت فقه الحديث با درایة الحديث، مقالات و بررسیها، دفتر ۷۲، زمستان ۸۱، ص ۵۱ - ۶۰) در روایتی نیز امام صادق علیه السلام به فرزندش فرموده است: «یا بُنَیَ اعرَفَ مَنَازِلَ الشِّيَعَةِ عَلَى قَدْرِ رِوَايَتِهِمْ وَ مَعْرِفَتِهِمْ فَإِنَّ الْمَعْرِفَةَ هِيَ الدِّرَائِيَةُ لِرِوَايَةِ وَ بِالدِّرَائِيَاتِ

للرّوایاتِ يَعلو المُؤمِنُ إِلی أقصی درَجاتِ الإیمان..» (مجلسی، بحارالأنوار، ج ۱، ص ۱۰۶) حدیث پژوهان فوایدی را برای فقه الحدیث ذکر کرده‌اند. با آگاهی از فقه الحدیث مراد و معنای واقعی معمصوم از روایت دانسته می‌شود. نیز با آگاهی از فقه الحدیث می‌توان به ضعف یا قوت روایت پی برد. (نک: مسعودی، روش فهم حدیث، صص ۲۰-۱۳) بدین معنی که گاهی ممکن است یک روایت سند نامعتبر داشته و یا اینکه اساساً برای آن سندی ذکر نشده باشد که در نتیجه آگاهی از فقه الحدیث و بررسی متن و محتوا روایت، می‌توان حدیث صحیح را از ناصحیح تشخیص داد. همچنین با شناخت فقه الحدیث و قواعد و مبانی آن، جمع بین روایات مختلف و حتی معارض، امکان پذیر است.

پیشینیهٔ فقه الحدیث

با نگاهی به منابع روایی و سخنان معمصومین علیهم السلام چنین به دست می‌آید که نخستین کسانی که به فهم درست حدیث و آموختن آن سفارش می‌کردند، خود ائمهٔ معمصومین علیهم السلام بوده‌اند. (فیض کاشانی، الواقی، ج ۱، ص ۲۹۵) از روایاتی که در قبل ذکر شد این مطلب به روشنی فهمیده می‌شود.

از بررسی منابع تاریخی و روایی می‌توان آغاز تعمق و تدبیر در حدیث و معانی آن را، زمان امیرالمؤمنین علیه السلام دانست. (نک: مسعودی، روش فهم حدیث، ص ۲۴) چنانچه آن حضرت فهم صحیح روایات رسول خدا علیه السلام و معانی آن را به اصحاب و یاران خود ارائه و یاد می‌دادند. دیگر امامان علیهم السلام نیز با توضیح و تفسیر روایات، برداشت‌های ناصواب از روایات را تصحیح کرده و غوامض و لغات دشوار حدیث را گوشزد می‌نمودند. ایشان حتی زمان و علت صدور احادیث را برای اصحاب خود روشن می‌ساختند. این توضیحات و روشنگریها، علاوه بر تأکید فراوان آنان بر فهم حدیث جدای از روایت به تنها یی بوده است. (نک: سلیمانی، «بررسی نسبت فقه

الحادیث با درایة الhadیث»، مقالات و بررسیها، صص ۵۱-۵۳)

با گذشت دوران حضور ائمه علیهم السلام و فاصله گرفتن و دوری از عصر امامان حاضر در میان مردم، این نحوه درک و فهم درست روایات در دوره‌های بعد نیز لازم و ضروری بود. همان گونه که وجود ابهامها، واژگان غریب، نواسخ، مجملات و... در قرآن، شرح و تفسیر آن را لازم می‌شمارد، در حدیث نیز با وجود این گونه ابهامات، فهم و تفسیر آن، انکار ناپذیر است.

در فقهالحدیث علاوه بر فهم لغات و واژگان مشکل حدیث، مباحث دیگری چون مطلق و مقید، عام و خاص، مجمل و مبین، ناسخ و منسوخ و... که به تفسیر و فهم حدیث کمک نماید، بحث می‌شود. توجه به چنین مسائلی بود که در دوره‌های بعد، محققان و عالمان حدیث در شیعه و اهل سنت، شاخه‌هایی را برای فقهالحدیث ترسیم کرده‌اند و نوشهای آثاری را مربوط به هر موضوع نگاشته‌اند. زیر شاخه‌هایی از قبیل غریبالحدیث، اسباب صدور حدیث، نقد حدیث، اختلاف حدیث، خانواده حدیث، علل حدیث و...

این نوشهای آثار به دلیل تنوع موضوعات و زیرمجموعه‌های فقهالحدیث، جداگانه و به صورت پراکنده انجام شده است. در این نوشتار، به جهت تسهیل در دستیابی و استفاده از این آثار، پژوهش‌های فقهالحدیثی (در زیر شاخه‌های گوناگون) دوره معاصر را جمع کرده و معرفی نموده است. این پژوهش‌ها شامل کتاب، پایان‌نامه و مقاله است. ناگفته بود که تعداد این پژوهش‌ها بیش از آن است که در این نوشتار گنجانده شده است. اما تلاش شده تا در حد توان و با هدف آگاهی و سهولت دسترسی پژوهشگران به این پژوهش‌ها، معرفی گرددند.

- آقایی، سیدعلی؛ بررسی حدیث‌شناسی خاورشناسان، آینه پژوهش، ش ۱۲۷، فروردین / اردیبهشت ۹۰.
- آقایی، سید علی؛ روش‌شناسی علامه محمد تقی شوستری در نقد احادیث ساختگی، علوم حدیث، ش ۴۶-۴۵، سال دوازدهم، پاییز و زمستان ۸۶.
- آقایی، سید مجتبی؛ جستاری درباره حدیث «القدريةُ مجوس هذه الأمة»، علوم حدیث، ش ۲۵، صص ۳۱-۵۱، پائیز ۱۳۸۱.
- ابراهیمی، ابراهیم - امام، محمد رضا؛ بررسی روایات رؤیت هلال و دلالت آنها بر رؤیت با ابزار نوین، علوم حدیث، ش ۴۶-۴۵، سال دوازدهم، پاییز و زمستان ۸۶.
- ابطحی، سید عبدالمجید؛ نقش سنت در حجتیت فهم ظواهر کتاب، قبسات، ش ۲۹، صص ۲۱۵-۲۳۲، پائیز ۱۳۸۲.
- ابوطالبی، حسن؛ قرآن معیار ارزیابی احادیث، گلستان قرآن، پیاپی: ۹۲، ص ۳۰-۳۳، دی ۱۳۷۹.
- احتمامی‌نیا، محسن؛ مبانی فقه‌الحدیثی آیت‌الله میرزا مهدی اصفهانی، سفینه، ش ۲، صص ۲۹-۴۷، ۱۳۸۳ ش. قسمت دوم: سفینه، ش ۳، ص ۱۸. قسمت سوم: سفینه، ش ۴.
- آذرخشی، مصطفی - کامیابی، محمد مهدی؛ معنا شناسی حدیث «لو دلیتم بحبل الارض لهبط على الله» و نقد دیدگاه عرفا درباره آن، سفینه، سال ۹، ش ۳۶، پاییز ۱۳۹۱، صص ۱۰۶-۱۲۳.
- آریان فر، مهدی - نقی زاده ، حسن؛ بررسی و نقد سند و متن حدیث کنز مخفی، علوم حدیث، شماره ۶۱، پاییز ۱۳۹۰، ص ۱۷۱.
- آشتاور، مهدی؛ تعارض در احادیث و روش‌های حل آن، فصلنامه حُسْنَة، شماره ۱۴، پاییز ۱۳۹۱، ص ۱۴۰.
- آصفی، محمد مهدی؛ نکاتی درباره حدیث عنوان بصری از امام صادق علیه السلام، علوم حدیث، ش ۲۵، صص ۲-۳۰، پائیز ۱۳۸۱.
- آصفی، محمد مهدی؛ درنگی در حدیث «اول العلم ...»، علوم حدیث، ش ۳۴، صص ۱۶-۲۶، زمستان ۱۳۸۳.
- آصفی، مهدی؛ درنگ‌هایی در دعای ماه رجب، ترجمه عبدالرضا پورمطلوب، علوم حدیث، ش ۳۷ و ۳۸، صص ۱۶۷-۱۸۵، پائیز و زمستان ۱۳۸۴.
- آقانوری، علی؛ حدیث افتراق امت با نقل‌ها و پیامدها، هفت آسمان، ش ۱۸، صص ۱۲۷-۱۵۱، تابستان ۱۳۸۲.

- افتخار، مهدی؛ اسماء الحسنی: *شرح دعای جوشن کبیر*، قم: مطبوعات دینی، چاپ اول، ۴۹۹ ص، فارسی.
- افسرالدین، اسماء؛ نگاهی به روش حدیثی جمال الدین احمد بن طاووس، ترجمه حمید باقری، آینه پژوهش، ش ۱۲۶، بهمن / اسفند ۸۹
- اکبرنژاد، محمد تقی؛ آثار فقه الحدیثی و سندی نقل به معنا، نشریه: فقه، ش ۵۷، ۱۳۸۷ ش.، صص ۱۴۶-۱۷۲.
- امینی، عبدالله؛ پژوهشی در مصحف حضرت فاطمه علیها السلام، بیانات، ش ۵۶، سال چهاردهم، ش ۴، زمستان ۸۶
- ایروانی، جواد؛ بازخوانی روایات توریه و حکم آن، حدیث پژوهی، ش ۸، صص ۸۷-۱۱۰، پاییز و زمستان ۹۱.
- ایزد پناه، عباس؛ اثبات صدور حدیث از طریق مضمون شناسی و متن، علوم حدیث، ش ۴، صص ۷-۲۹، ۱۳۷۶ ش.
- ایزدی، مهدی؛ نقد و فهم حدیث از منظر شیخ بهایی، دو فصلنامه تحقیقات علوم قرآن و حدیث، شماره ۱۸، ۱۳۹۱، ص ۲۳.
- ایزدی، کامران - گرامی، سید محمد هادی - فروتن تنها، مصطفی؛ کهن ترین اثر شیعی در شرح دعای سمات و مؤلف
- احسانی فر لنگرودی، محمد؛ پژوهشی در حدیث «قتيل العبرة»، علوم حدیث، ش ۴۵-۴۶، سال دوازدهم، پاییز و زمستان ۸۶
- احسانی فر لنگرودی، محمد؛ دو رویکرد ثبوتی و اثباتی در نقد حدیث، علوم حدیث، ش ۳۷ و ۳۸، صص ۱۲۳-۱۴۶، پاییز و زمستان ۱۳۸۴.
- احمدزاده، سید مصطفی؛ سیری در فقه الحديث «حدیث اربعین»، فصلنامه علوم الحديث، شماره ۵۷، صص ۱۴۹-۱۷۳، پاییز ۱۳۸۹.
- احمدی، مهدی؛ مدلول و گستره قرآن در عرض حدیث بر قرآن، علوم حدیث، ش ۳۹، صص ۴۷-۶۵، بهار ۱۳۸۵.
- احمدی فقیه، محمد حسن؛ رابطه نیت و اخلاص: شرح حدیث بیستم از اربعین حدیث حضرت امام خمینی، تهران: مؤسسه نشر و تحقیقات ذکر، ۱۳۶۷ ش.
- ادلی، صلاح الدین بن احمد؛ منهج نقد المتن عند علماء الحديث النبوی، بیروت: دارالآفاق الجديد، چاپ اول، ۳۷۱ ص، ۱۴۰۳ ق.م.
- استاد ولی، حسین؛ سیره روایی شیخ صدوق، کتاب ماه دین، ش ۴۵-۴۶، صص ۶۸-۷۱، مرداد ۱۳۸۰.

- ۶، صص ۳۷-۹۲، بهار و تابستان ۱۳۸۲.
- باقری، حمید - معارف، مجید؛ کارکردهای "نقد متنی" احادیث نزد محلاتان متقدّم امامی؛ پژوهش‌های قرآن و حدیث (مقالات و بررسیها)، سال ۴۵، شماره اول، بهار و تابستان ۹۱، صص ۱۱-۷۰.
 - باقری بیدهندی، ناصر؛ شرحی کوتاه بر حدیث «اسمای حسنی»، پیام حوزه، ش ۲۱، صص ۸۹-۱۰۹، بهار ۱۳۷۸.
 - بنوی ایرانی؛ أربعين هاشمية، ترجمه علویه همایونی، انتشارات هدی - ۵۹۶ ص- چاپ دوم، ۱۳۶۵ ش.
 - بزرگر، مهدی؛ ملاک پذیرش خبر و تأملی بر دیدگاه آیت الله خوبی، فقه، ش ۶۸، تابستان ۹۰.
 - بستانی، قاسم؛ تبارشناسی، مفهوم‌شناسی و ارزیابی احادیث وجوهیه، علوم حدیث، ش ۵۶، سال پانزدهم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹ صص ۳۳-۵۸.
 - بشوی، محمد یعقوب؛ نقد احادیث مهدویت از دیدگاه اهل سنت، مرکز جهانی علوم اسلامی، قم، ۱۳۶ صفحه، ۱۳۸۴ ش.
 - بصیری، حمید رضا - شفیعی، سید روح الله؛ بررسی تحلیلی حدیث «سلمان من آهل البيت»، حدیث پژوهی، سال چهارم، آن، شیعه‌شناسی، ش ۳۳، بهار ۱۳۹۰.
 - ایزدی مبارکه، کامران؛ أصول نقد متن حدیث و فهم آن در بحار الانوار، مقالات و بررسیها، ش ۷۹، صص ۱۱-۳۴، بهار ۱۳۸۵.
 - ایزدی مبارکه، کامران - منتظری، مجتبی؛ ملاک‌های نقد حدیث از منظر استاد علی اکبر غفاری، پژوهش دینی، زمستان ۱۳۸۴، شماره ۱۲.
 - بابایی، مرتضی؛ نورانیت: شرحی بر حدیث علوی، اراک: کارا، ۱۳۷۷ ش.
 - باجی، نصره - بستانی، قاسم؛ ائمه طیبین و راهکارهای نقل، فهم و نقد حدیث، حدیث و اندیشه، ش ۲۰، صص ۲۷-۵۴، پاییز و زمستان ۱۳۹۴.
 - بارانی، محمد رضا؛ بررسی اختلاف روایات در کتاب الصحيح، مجموعه: رویکرد «الصحيح» به سیره رسول خدا، مجموعه مقالات نکوداشت آیت الله سید جعفر مرتضی عاملی، صص ۵۷-۹۰.
 - بازویندی، محمدعلی؛ روش‌شناسی فقه الحدیثی فرض در واقعی، استاد راهنمای محمدعلی مهدوی‌راد، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد.
 - باقری، حمید؛ بررسی متنی و سندي روایات «من بلغ»، حدیث اندیشه، ش ۵ و

شماره هفتم، بهار و تابستان ۹۱، صص ۱۶۳-۲۱۰.

- بقاعی، علی نایف؛ الاجتہاد فی علم الحدیث و اثره فی فقه الاسلامی، بیروت: دارالبشایر الاسلامیّة، یک جلد، عربی، ۶۸۸ صفحه، ۱۴۱۹ ق.

- بکار، محمد محمود؛ اسباب رذ الحدیث و مایتیج عنها من انواع، ریاض: دار طيبة، چاپ دوم، ۲۲۳ صفحه، یک جلد، عربی، ۱۴۱۸ ق. م ۱۹۹۷ م.

- بهرامی، محمد حسین؛ اندیشه‌های حدیثی علامه محمد تقی شوشتري (ره) در کتاب النجعة، علوم حدیث، ش ۳۱، صص ۳-۳۴، بهار ۱۳۸۳.

- بهرامی، مژگان؛ فقه الحدیث از نگاه تفاسیر المیزان فی تفسیر القرآن و جامع البيان عن تأویل آی القرآن، استاد راهنما: مهرداد صفرزاده، مقطع کارشناسی ارشد، دانشگاه رازی کرمانشاه، ۲۸۹ صفحه، ۱۳۸۲.

- بهشتی پور، روح الله؛ معناشناسی حدیث تردد، مجله کتاب قیم، شماره ۵، بهار ۱۳۹۱، ص ۸۳.

- پاکتچی، احمد؛ مباحثی در علل الحدیث (به ضمیمه بازناسی متن مصباح الشریعه)، تنظیم و ویرایش: یحیی میر

حسینی، صالح زارعی، سلسله دروس "فقه الحدیث" رشته الهیات، ارائه شده در دانشگاه امام صادق علیه السلام، چاپ اول، تهران، زمستان ۱۳۸۸.

- پاکتچی، احمد؛ اندیشه هفت اقلیم و ارزیابی یادکردهای آن در احادیث، مطالعات اسلامی، ش ۶۵ و ۶۶، صص ۱۷-۴۲، پائیز و زمستان ۱۳۸۳.

- پاکتچی، احمد؛ فقه الحدیث: مباحث نقل به معنا، تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، چاپ اول، ۶۱۶ صفحه، ۱۳۹۴.

- پاکتچی، احمد؛ فقه الحدیث (با تکیه بر مسائل لفظ)، تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، چاپ دوم، ۴۵۲ صفحه، ۱۳۹۲.

- پاکتچی، احمد؛ نقد متن، تهران: دانشگاه امام صادق، چاپ اول، ۳۵۲ ص، ۱۳۹۱.

- پسندیده، عباس؛ درآمدی بر روش شناسی فهم معارف روان شناختی از احادیث، علوم حدیث، ش ۴۵-۴۶، سال دوازدهم، پائیز و زمستان ۸۶، ص ۸۸.

- پورمطلاوب، عبدالرضا-الموسوی، السيد علی عباس؛ فقه الحدیث از دیدگاه عرف، علوم حدیث، بهار ۱۳۸۵-شماره ۳۹، ص ۸۵-۱۰۴.

- پهلوان، منصور - آگاهی، معصومه؛

- علوم حدیث، ش ۵ و ۹، صص ۱۵۴-۱۹۱، مهر ۱۳۷۶.
- جلالی، مهدی؛ نگرشی به فراز و فرود کارنامه حدیث نگاری شیخ صدوق، کتاب قیم، تابستان ۱۳۹۰، شماره ۲، صص ۱۷۱-۱۹۶.
- جلالی، مهدی- دهقانی فارسانی، یونس؛ بررسی مضامونی روایت مرحومه بودن امت مسلمان، علوم حدیث، ش ۶۰-۵۹، بهار و تابستان ۹۰.
- جمشیدی، اسدالله؛ قواعد فهم حدیث، معرفت، ش ۸۳، صص ۵۶-۶۱، آبان ۱۳۸۳.
- جوادی، قاسم؛ نگاهی به «التعلقية على الكافي» میر داماد، علوم حدیث، ش ۱۵، صص ۱۸۶-۱۹۶، بهار ۱۳۷۹.
- جوادی، محسن؛ نگاهی به «شرح چهل حدیث» امام خمینی(ره)، فصلنامه نقد و نظر، شماره ۲۲، بهار ۱۳۷۹، ص ۷۰.
- جوهری، محمود؛ شرح وارهای بر خطبہ شعبانیه نبویه، گلستان قرآن، ش ۴۵، صص ۳۳-۳۵؛ دی ۱۳۷۹.
- جهانبخش، جویا؛ مشرعة بحارالأنوار بين نقص الهدف و فقد المنهج و ضحالة النقد، علوم الحديث، ش ۱۸، صص ۲۹۲-۳۳۶، رجب ۱۴۲۶ ق.
- جهانبخش، جویا؛ اخبار مشکوك در

- جایگاه تأویل در روایات تفسیری امام سجاد علیه السلام، سفینه، ش ۲۷، تابستان ۸۹.
- تاج الدین، مهدی؛ النور المبين في شرح زيارة الأربعين، قم: دارالأنصار، چاپ اول، ۲۴۸ صفحه، عربی.
- ترکمانی، حسین علی؛ حدیث لوح فاطمه علیها السلام و نکته‌هایی در شرح آن، علوم حدیث، ش ۶، صص ۲۴۵-۲۵۸، زمستان ۱۳۷۶.
- توکلی، منوچهر؛ فقه الحدیث در تفسیر المیزان، استاد راهنما: سید رضا مؤدب، کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس قم، ۲۴۵ صفحه، ۱۳۷۹.
- پیروزفر، سهیلا - ناجی صدره، طاهره؛ جایگاه روایت در تفسیر تسنیم، حدیث پژوهی، پاییز و زمستان ۱۳۹۱، شماره ۸، صص ۱۱۰-۱۴۰.
- جعفریان، رسول؛ روش ابن حزم در نقد اخبار تاریخی، پژوهش و حوزه، ش ۱۳ و ۱۴، صص ۵-۵۶، بهار و تابستان ۱۳۸۲.
- جلالی، عباس؛ نقدي بر حدیث «اصحاحی كالنجوم»، علوم حدیث، ش ۱-۱۵۳، پائیز ۱۳۷۵.
- جلالی، مهدی؛ سیری در کتاب «الاخبار الدخیلیة» درآمدی بر تحقیق در اسباب و معیارهای بازنگری و پالایش حدیث،

میراث مؤثر اخلاقی، فصلنامه اخلاق، ش

۸

- حاج رسولی، محمد؛ فاطمه علیہ السلام پاره تن
پیامبر گرامی ﷺ، علوم حدیث، ش ۲۶،
صفحه ۳۱-۴۶، زمستان ۱۳۸۱.

- چلونگر، محمدعلی - عباسی، علی‌اکبر؛
نقد و بررسی مباحث تاریخی نامه ۳۷ در
ترجمه‌ها و شرح‌های نهج البلاغه، علوم
حدیث، صفحه ۷۰-۶۰، ش ۹۲-۸۰، پاییز ۱۳۸۹.
- حائری حسینی، سید محسن؛ الثقلان و
دعهمما لحجیة السنة، علوم الحديث، ش ۱،
صفحه ۱۳-۸۳، اردیبهشت ۱۳۷۶.

- حبُّ الله، حیدر؛ فقه الحدیث، شهادات
اصحاب الکتب الحدیثیه و مدى دلالتها علی
یقینیه الصدور، فصلنامه فقه اهل‌البیت علیہ السلام،
شماره ۶۲، زمستان ۱۳۹۰، ص ۱۷۳.

- حجت، هادی؛ ارزیابی کلی الکافی از
منظر علامه مجلسی در مرآة العقول، علوم
حدیث، ش ۴۶-۴۵، سال دوازدهم، پاییز
و زمستان ۸۶.

- حجت هاشمی خراسانی، ابومعین حمید
الدین؛ أربعین حجت، شرح چهل حدیث
در فضائل امیرالمؤمنین علیہ السلام، قم: حاذق،
چاپ اول، ۲۵۶ ص، ۱۳۷۰ ش.

- حدادیان، عبدالرضا - مؤدب، سید رضا؛
بررسی دلالی روایات تحریف نما در

تفسیر عیاشی؛ حدیث پژوهی، ش ۸
صفحه ۹۱-۱۴۱، پاییز و زمستان ۹۱.

- حسن پور، ابوالقاسم؛ پژوهشی در
حدیث طلب العلم، الهیات و حقوق، ش
۱۱، صفحه ۱۷۱-۱۹۶، بهار ۱۳۸۳.

- حسن زاده آملی، حسن، نود و یک وجه
در معنی یک حدیث، وقف میراث
جاویدان، ش ۴، صفحه ۷۰-۶۰، دی ۱۳۷۲.

- الحسني، الهاشم؛ من فقه البخاري: إعادة
البخاري الحديث في مواضع كتابه، الأزهر،
السنة الخامسة والخمسون، صفر ۱۴۰۳ -
الجزء ۲، ۲ صفحه، صفحه ۱۵۸-۱۵۹.

- حسين پوری، امین؛ بازنده‌هایی از
کتاب المراجع شیخ صدوق (ره)، آینه
پژوهش، ش ۱۲۶، بهمن / اسفند ۸۹.

- حسینی، سید احمد؛ نقش زمان و مکان
در حل تعارض اخبار، نقد و نظر، سال
دوم، ش ۵، صفحه ۲۰۶-۲۲۱، زمستان
۱۳۷۴.

- حسینی، سید محمد رضا؛ سیری در نهج
الولایة في شرح نهج البلاغه (ج ۱)، آینه
پژوهش، ش ۶۰، صفحه ۸۷-۹۳، ش ۱۳۷۸.

- حسینی آل مجذد شیرازی، سید حسن؛
اسباب الحديث النبوی فی التراث الامامی،
علوم الحديث، ش ۲، صفحه ۵۸-۱۰۶،

- میقات الحج، سال دوم، ش ۳، ۱۴۱۶ ق. رجب ۱۴۱۸ ق.
- حمیدیه، بهزاد؛ میثولوجیا نقد الحديث فی تیار التنویر، ترجمه السید حسن مطر، فصلنامه نصوص معاصره، شماره ۲۰، ۱۳۸۹، ص ۱۱۱.
- حنفی، حسن؛ از نقد سند تا نقد متن، ترجمه: سید محمد حسین روحانی، علوم حدیث، ش ۱۶، ص ۸۶-۱۰۷، تیر ۱۳۷۹، قسمت دوم. (متن اصلی این مقاله در «مجلة الجمعية الفلسفية المصرية» ش ۵، سال پنجم (۱۹۹۶) م)، ص ۱۲۹-۲۴۳، به چاپ رسیده است).
- حوت، محمد بن درویش؛ **أنسی المطالب فی أحادیث مختلفه المراتب**، پژوهش: عطا، مصطفی عبدالقادر، بیروت: دارالكتب العلمیه، چاپ اول، ۳۶۰ ص، ۱۴۱۸ ق.
- حیدری آقایی، محمود؛ روش شناسی تاریخی ابن ابی الحدید، پژوهش و حوزه، ش ۱۳ و ۱۴؛ ص ۵۷-۹۰؛ بهار و تابستان ۱۳۸۲.
- حیدری نراقی، علی محمد؛ رساله حقوق امام سجاد علیه السلام (شرح نراقی)، قم: مهدی نراقی، چاپ اول، ۶۰۸ ص، فارسی.
- خیاز قطیفی، سید منیر؛ **فى ظلال دعاء** -
- قسمت دوم: علوم الحديث، ش ۴، صص ۴۵-۱۰۳، رجب ۱۴۱۹ ق.
- حسینی بیرجندی، حسین؛ **غريب الحديث فی بحار الانوار**، تحقيق: مرکز بحوث دارالحدیث، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۴۲۱ ق. / ۱۳۷۹ ش.
- حسینی جلالی، سید محمد حسین؛ **المؤتلف من أحادیث السلف**، مصحح: حسینی جلالی، سید محسن، علوم الحديث، ش ۱۳، ص ۱۱۲-۱۷۶، اسفند ۱۳۸۱.
- الحسینی الجلالی، السيد محمدرضا؛ **غريب الحديث من ادوات فقه الحديث**، دو فصلنامه علوم الحديث، شماره ۲۳، زمستان ۱۳۸۶، ص ۹-۲۶.
- حسینی شاهروندی، سید مرتضی - **شریعتی، فہیمہ؛ بررسی مفهوم استغفار در صحیفة سجادیه، مطالعات اسلامی**، ش ۳، ۸۶، ص ۴۵-۶۲، بهار و تابستان ۹۰.
- حسینی شیرازی، سید صادق؛ **حلیة الصالحين فی ظلال دعاء مکارم الاخلاق**، قم: سلسله، چاپ اول، ۴۱۶ ص، عربی.
- حسینی کاشانی، سید ماجد؛ **شرح فقرة من دعاء عرفه**، تحقيق: فارس حسنون کریم،

الافتتاح، قم؛ باقیات، چاپ اول، ۲۵۶ ص، عربی.

- خدایاری، علی نقی؛ منابع و ابزارهای فقه الحدیث در امالی سید مرتضی، علوم حدیث، ش ۳۴، صص ۵۴-۶۷، زمستان ۱۳۸۳.

- خدایاری، علی نقی؛ روش‌ها و معیارهای نقد حدیث در آثار شیخ مفید، علوم حدیث، ش ۵۶، سال پانزدهم، شماره دوم، تابستان ۸۹ صص ۵۹-۸۴.

- خدایاری، علی نقی؛ رویکرد حدیثی سید حیدر آملی در جامع الأسرار، علوم حدیث، ش ۲۸، صص ۶۵-۹۷، تابستان ۱۳۸۲.

- خرمیان، جواد؛ گفتار در روش فهم حدیث، خردنامه همشهری، ۲۴ اسفند ۱۳۸۴، شماره ۱، صص ۷۴-۷۵.

- خسروشاهی، سید مرتضی؛ فهم حدیث الغدیر؛ قم؛ مرکز بحوث اسلامیه؛ ۱۳۹۸ ق.

- خلجمی، محمد تقی؛ سحر سخن و اعجاز اندیشه در بازخوانی آموزه‌های مثبت؛ شرح دو خطبه از حضرت زهرا علیها السلام، قم؛ پرتو خورشید، چاپ اول، ۶۱۵ ص، فارسی.

- خوش فر، محسن؛ معناشناسی روایات صعب و مستصعب، حدیث اندیشه، ش

.۸۹، پاییز ۸۸ / تابستان ۹-۸.

- خیاط، اسامه عبدالله عبدالغنى؛ مختلف الحدیث بین المحدثین و الأصولین و الفقهاء، دراسة حدیثية أصولية فقهية تحلیلیة، ریاض؛ دارالفضلیة، یک جلد، چاپ اول، ۴۹۳ ص، عربی، ۲۰۰۱.

- دانشمند، مهدی؛ امیرالمؤمنین پاسخ می‌دهد، ویراسته: محمد حسن استادی مقدم، قم؛ خادم الرضا، چاپ اول، ۱۹۹ ص.

- دلبی، سید علی؛ آسیب «نقل به معنا» در احادیث، عوامل و پیامدها، دو فصلنامه علوم قرآن و حدیث، شماره ۸۴ بهار و تابستان ۱۳۸۹، ص ۵۹.

- دلبی، سید علی - حق پناه، رضا؛ بررسی پدیده «زیاده و نقیصه» در روایات، دو فصلنامه حدیث پژوهی، شماره ۷، بهار و تابستان ۱۳۹۱، ص ۱۳۱.

- دلبی حسینی، سید علی؛ آسیب‌شناسی فهم روایات: تعارض، علل و عوامل آن، نشریه تخصصی دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ش ۱۱، صص ۱۴۷-۱۷۰، فروردین ۱۳۹۱.

.۱۳۸۳

- ثانی در رجال و حدیث، فقه، ش۱، پاییز ۸۸ (دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)
- ربّانی، محمدحسن؛ اصول و قواعد فقه الحدیث، بوستان کتاب، چاپ اول، قم، یک جلد، ۲۸۸ ص، ۱۳۸۳ ش.
- ربّانی گلپایگانی، علی؛ مبانی حجتی روایات اهل بیت علی‌الله، کلام اسلامی، ش ۴۹، صص ۵۱-۶۹، بهار ۱۳۸۳، صص ۵۰-۵۹ به چاپ رسیده است.
- ربیع نتاج، سید علی اکبر- اکبری، زهراء کاووشی در دعای ام داود، سفینه، سال ۹، ش ۳۶، پاییز ۱۳۹۱، صص ۸۲-۱۰۵.
- رجب، عبدالمنصف؛ من فقه الحدیث: حرمة الإضرار فی الإسلام، منبر الإسلام، السنة السادسة و الخمسون، جمادى الآخرة ۱۴۱۸، العدد ۶، صص ۵۲-۵۴.
- رجبی، محسن؛ زمینه‌های صدور روایات أحرف سبعه، مطالعات اسلامی، ش ۷۲، صص ۸۳-۱۲۸، تابستان ۱۳۸۵.
- رجبی اصفهانی، احمد؛ آهنگ نیایش: شرحی بر دعای کمیل، تهران: نشر حدیث، ۱۳۷۲ ش.
- رحمان ستایش، محمدکاظم - رفت، دهقانی فارسانی، یونس - طباطبایی، سید کاظم؛ بررسی تحولات در فهم روایات اسلامی بر پایه مفهوم «گفتمان»: بررسی موردهای روایت «انا قتيل العبره»، دو فصلنامه حدیث پژوهی، شماره ۳، بهار و تابستان ۱۳۸۹، ص ۷.
- ذبیحی فر، حجت - مهریزی، مهدی؛ پژوهشی درباره خطبه‌های جمعه و عیدین امام علی علی‌الله؛ علوم حدیث، ش ۵۶، سال پانزدهم، شماره دوم، تابستان ۱۳۸۹ صص ۸۵-۱۱۳.
- راد، علی؛ روش‌شناسی فقه الحدیثی شیخ بهایی با تکیه بر مشرق الشمسین و اکسیر السعادتين، فصلنامه علوم حدیث، شماره ۵۰، پاییز و زمستان ۱۳۸۷ ص ۲۸۶.
- ربّانی، محمد حسن؛ روش ملا احمد نراقی در فقه الحدیث، فقه، پاییز و زمستان ۱۳۸۰، شماره ۲۹ و ۳۰، صص ۹۶-۱۴۹.
- ربّانی، محمد حسن؛ تأليف استقصاء؛ سرآغاز توجه به فقه الحدیث، فقه، تابستان ۱۳۸۳، شماره ۴۰، صص ۱۹۱-۲۱۶.
- ربّانی، محمد حسن؛ روش فقهی و حدیثی شهید اول، فقه، ش ۶۱، پاییز ۸۸ (دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)
- ربّانی، محمد حسن؛ روش علمی شهید

- محسن؛ بررسی و نقد روش ابن ابی الحدید معتزلی در شرح نهج البلاغه، فصلنامه شیعه‌شناسی، شماره ۳۶، زمستان ۱۳۹۰، ص ۱۷۷.
- رحمانی، محمد؛ بررسی حدیث «سلسلة الذهب»، علوم حدیث، ش ۲، صص ۵۷-۷۸، دی ۱۳۷۵.
- رحیمیان، سعید؛ روش فهم احادیث اعتقادی در آثار علامه شعرانی، کیهان اندیشه، ش ۴۷، صص ۱۳۵-۱۴۳ و ۱۵۷.
- رستمی، محمد حسن - وحدینیا، فرحناز؛ نگرشی به روایات تفسیری شیعه ذیل آیه (سلام علی آل یاسین)، حُسْنا، سال پنجم، ش ۱۸، پاییز ۱۳۹۲، ص ۱۱.
- رسولی، المولوی داد کریم؛ عرض الحديث على الكتاب و السنة من قواعد الحديث وأصول الإجتہاد، علوم الحديث، ش ۱۸، صص ۴۴-۵۹.
- رضائی اصفهانی، محمدعلی؛ اعتبار سننجی روایات تفسیری با تأکید بر دیدگاه آیت الله معرفت، حدیث پژوهی، ش ۸، صص ۹۱-۱۶۷، پاییز و زمستان ۹۱.
- رفعت، محسن؛ روش شناسی "منهج البراعة في شرح نهج البلاغة"، علوم حدیث،

- ش ۶۰-۵۹، بهار و تابستان ۹۰.
- رفیعی، محسن - شریفی، معصومه؛ بازخوانی نظریه ابن تیمیه درباره حدیث باب و نقد آن با تکیه بر منابع اهل سنت، سفینه، سال ۹، ش ۳۶، پاییز ۱۳۹۱، صص ۴۴-۲۹.
- روحی برندق، کاووس، تحلیل فقه الحدیثی مفهوم احادیث دال بر اسماء الحسنی خدا بودن اهل بیت علی‌آل‌ابی‌طالب‌عتر، تحقیقات علوم قرآن و حدیث، سال دوازدهم، ش ۳، صص ۲۷-۴۷، پاییز ۱۳۹۴.
- رئیسیان، غلامرضا؛ راهکارهای فهم حدیث در کتاب الأربعون حدیثاً (اربعین) شیخ بهایی، فصلنامه علوم حدیث، شماره ۵۴، زمستان ۱۳۸۸، ص ۳.
- زارع، آفرین - بیات، موسی - دیانت، لیلا؛ تحلیل آوایی در صحیفة سجادیه (با تأکید بر دعای استعاذه)، پژوهش‌های قرآن و حدیث (مقالات و بررسیها)، سال ۴۵، شماره اول، بهار و تابستان ۹۱، صص ۷۱-۹۱.
- زاهدی، سیفعی - مؤدب، مریم سادات؛ بررسی معیارهای نقد متن روایات از نظر البانی، حدیث پژوهی، سال چهارم، شماره

- ۱۳۷۹ هفتم، بهار و تابستان ۹۱، صص ۶۷-۸۴.
- سبحانی، جعفر؛ نقد حدیث، پیام حوزه، ش ۲۶، صص ۶۸-۷۹، تابستان ۱۳۷۹.
 - سپهری، محمد؛ ترجمه و شرح رساله حقوق امام سجاد علیه السلام، قم: دارالعلم، چاپ هشتم، ۱۹۶ ص، ۱۳۸۴ ش.
 - سجادی، سیدابوالفضل - هادی فر، فربیا؛ بررسی واژگان متقابله معنی در خطبه شفیقیه نهج البلاغه، حُسْنَة، سال پنجم، ش ۱۸، پاییز ۱۳۹۲، ص ۱۲۵.
 - سرشار، مژگان؛ مطالعات حدیثی معاصر: محمد باقر بهبودی و نقد و گزینش روایات، کتاب ماه دین، اردیبهشت ۱۳۸۸، شماره ۱۳۹، صص ۳-۱۳.
 - سرشار، مژگان؛ دیدگاههای استاد محمد باقر بهبودی در گزینش احادیث صحیح، فصلنامه علوم حدیث، شماره ۵۰، پاییز و زمستان ۱۳۸۷، ص ۳۰۰.
 - سعادت پرور، علی؛ سر الإسراء في شرح حدیث المراج، قم: منشورات مکتبه التشیع، دو جلد، عربی، ۱۳۷۴ ش.
 - سعادت پرور، علی؛ سیری به سوی انسانیت: شرح حدیث مراج، تهران: حکمت، ۱۳۷۰ ش.
- ۱۳۹۲ دوره ۴۰، دفتر ۸۶ ویژه فقه و مبانی حقوق اسلامی، صص ۸۱-۹۸.
- زرسازان، عاطفه؛ روش شیخ صدق در کمال الدین و تمام النعمة، حدیث پژوهی، ش ۹، س ۷، سال پنجم، بهار و تابستان ۱۳۹۲.
 - زهادت، عبدالمجید؛ اعتبار حدیث «من مات و لم يعرف امام زمانه» از دیدگاه فریقین، طلوع نور، ش ۳۴، زمستان ۸۹.
 - زینلی، غلامحسین؛ امامت امامان در صحاح اهل سنت، کلام اسلامی، ش ۵۲ صص ۱۰۵-۱۱۴، زمستان ۸۳.
 - قسمت دوم: کلام اسلامی، ش ۵۳، صص ۵۲-۶۴، بهار ۱۳۸۴.
 - قسمت سوم: کلام اسلامی، ش ۵۴، صص ۷۵-۸۹، تابستان ۱۳۸۴.
 - سایح علی، حسین؛ ترااثنا و موازین النقد، مجله کلیة الدعوة الاسلامية، ش ۱۰، صص ۱۹۹۳-۲۱۳، م ۱۶۶.
 - سبحانی، جعفر؛ نقد محتوایی حدیث، علوم حدیث، ش ۱۶، صص ۲۵-۴۱، تیر.

- سقاف، حسن بن علی؛ تناقضات الألبانی الواضحات فيما وقع له في تصحيح الأحاديث و تضعيفها و غلطات، اردن: دارالامام النووي، چاپ اول، ٣٨٨ ص، ١٤١٨ ق.
- سقاف، حسن بن علی - کدامیک از دو تعبیر صحیح است؟: «كتاب الله و عترته أهل بيته» یا «كتاب الله و سنتی» - ترجمه سعید سبحانی؛ کلام اسلامی، ش ١٤، صص ٩٦-٩٥، تابستان ١٣٧٤.
- سلطانی، محمدعلی؛ فقه الحدیث در نگاه آیت الله بروجردی، علوم حدیث، ش ١٧، صص ٢٣-٤٢، پاییز ١٣٧٩.
- سلیمانی، داود؛ فقه الحدیث و نقد الحدیث (روشن‌شناسی نقد و فهم سنت)، تهران: فرهنگ و دانش، ٢٢٦ ص، ١٣٨٥ ش.
- سلیمانی، داود؛ روش شناسی فقه الحدیث، استاد راهنمای آیت الله زاده شیرازی، سید محمد باقر حجتی، مقطع دکتری، دانشگاه تهران.
- سلیمانی، داود؛ مبانی فقه الحدیث، مقالات و بررسیها، ش ٧٩، صص ٥٧-٧٤، بهار ١٣٨٥.
- سلیمانی، داود؛ أسباب صدور حدیث،
- مقالات و بررسیها، ش ٧٦، دفتر اول، صص ٦٥-٧٩، ش ١٣٨٣.
- سلیمانی، داود؛ بررسی نسبت فقه الحدیث با درایة الحدیث، مقالات و بررسیها، ش ٧٢، صص ٥١-٦٠، مهر ١٣٨١.
- سوسو، محمد اسماعیل؛ منهج التوفیق و الترجیح بین مختلف الحدیث و أثره فی فقه الإسلامی، عمان: دارالنفائس، چاپ اول، ١٩٩٧ ص، ٦١٥ م.
- شاکر، محمد کاظم؛ روایات تفسیری و حدیث رمز انگاری قرآن، علوم حدیث، ش ٣٩، صص ٥-٢١، بهار ١٣٨٥.
- شاملی، نصرالله - بنائیان اصفهانی، علی؛ تبیین میدان معنا شناسی صمت (سکوت) در نهج البلاغه، مشکوكة، ش ١٠٤، پاییز ٨٨.
- شاملی، نصرالله - بنائیان اصفهانی، علی؛ تبیین میدان معنی شناسی مفهوم "بخل" در نهج البلاغه، مشکوكة، ش ١١٠، بهار ٩٠.
- شبیری، سید محمد جواد؛ سرچشمه‌های احادیث، علوم حدیث، شماره ٤٧، بهار ١٣٨٧، ص ٤٣.
- شکوهیان، حسن؛ حدیث رهپویان فضیلت: مروری بر کتاب «شرح چهل حدیث» حضرت امام خمینی، آینه پژوهش، ش ٥٨، صص ١٥٢-١٥٩، مهر و

- الحدیثی شیخ طوسی در کتاب استبصار، استادراهنما: ابوالفضل شکوری، کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۴.**
- صحرایی اردکانی، کمال؛ ملاکهای نقد و بررسی متن حدیث، دانشور، ش ۲۵، صص ۱-۸، مهر ۱۳۷۸.
- صحرایی اردکانی، کمال؛ نقد و بررسی حدیث در تفسیر المیزان، علوم حدیث، ش ۳۷ و ۳۸ - صص ۱۹۸-۲۲۲، پائیز و زمستان ۱۳۸۴.
- صدر، سید موسی - ربانی، حسن؛ جعل و تحریف در روایات اسباب نزول، پژوهش‌های قرآنی، ش ۱، صص ۷۹-۱۰۶، بهار ۱۳۷۴.
- قسمت دوم: پژوهش‌های قرآنی - ش ۲ - صص ۶۵-۸۶ - تابستان ۱۳۷۴.
- صرامی، سیف الله؛ طبقه‌بندی و تحلیل در روایات سیاسی - اجتماعی امام باقر علیہ السلام، علوم سیاسی، ش ۵۲، زمستان ۸۹.
- صفاری، سعید؛ تأثیر شناخت زمینه‌های صدور در فهم حدیث، علوم حدیث، ش ۳۵ و ۳۶، صص ۱۰۱-۱۲۴، ۱۳۸۴ ش.
- صلواتی، عبدالله؛ تبیین عرفانی و حکمی حدیث شریف «من عرف نفسه، فقد عرف

- آبان ۱۳۷۸.
- شهروزی، محمد جعفر؛ نگاهی کلی به اسباب صدور حدیث، علوم حدیث، ش ۳۹، صص ۴۶-۳۰، بهار ۱۳۸۵.
- صابری، حسین؛ تأملی در حدیث هفتاد و سه ملت، مشکوكة، ش ۷۴ و ۷۵، صص ۵۰-۲۹، بهار و تابستان ۱۳۸۱.
- صاعدی سمیرمی، جمشید؛ شرح دعاهای ماه رمضان، قم: نشر برگزیده، چاپ اول، ۳۱۲ ص، فارسی.
- صالحی، نعمت الله؛ بحثی درباره اخبار گر، فقه (کاوشنی نو در فقه اسلامی)، ش ۱۵ و ۱۶، صص ۲۴۹-۲۸۶، بهار و تابستان ۱۳۷۷.
- قسمت دوم: فقه، ش ۱۷ و ۱۸، صص ۱۳۷۷-۱۹۹، پائیز و زمستان ۱۳۷۷.
- صباح، عبدالکریم اسماعیل؛ الحديث الصحيح و منهج علماء المسلمين فى التصحیح، ریاض: مکتبة الرشد، شرکة الرياض، چاپ اول، ۴۰۸ ص، ۱۴۱۹ ق.
- صحیتی سردرودی، محمد؛ نگاهی به مقتل الحسين علیہ السلام به روایت شیخ صدق، علوم حدیث، ش ۳۰ - صص ۲۷۷-۲۸۴، زمستان ۱۳۸۲.
- صحرایی اردکانی، کمال؛ روشهای فقه

ربه» نزد حضرت امام خمینی (ره)،
صدرالمتألهین و ابن عربی، آینه پژوهش،
ش ۷۹، صص ۶۰-۷۱، فروردین و
اردیبهشت ۱۳۸۲.

- طایفی نصرآبادی، نفیسه - مهریزی،
مهدی؛ مراحل و قواعد فقه الحدیث از
دیدگاه علامه مجلسی اول در "لوامع
صاحبقرانی"، علوم حدیث، ش ۵۹-۶۰،
ص ۱۳۴، بهار و تابستان ۹۰.

- طباطبائی، سید کاظم؛ پژوهشی درباره
زيارت‌های جامعه، مطالعات اسلامی، ش
۶۲، صص ۱۱۱-۱۳۱، زمستان ۱۳۸۲.

- طباطبائی، سید کاظم؛ سنجش یک
حدیث درباره مدلول حروف مقطوعه، علوم
حدیث، ش ۳۹، صص ۶۶-۸۴، بهار
۱۳۸۵.

- طباطبائی، سید کاظم - ربانی خواه،
احمد؛ آیا بیشتر بهشتیان نایخودانند؟
پژوهشی درباره حدیث «أكثر أهل الجنّة
البلّه»، مطالعات اسلامی، ش ۷۰، صص
۷۱-۱۱۴، زمستان ۱۳۸۴.

- عابدینی، ناصر؛ ارزیابی سندی و متنی
روایات آغاز نزول قرآن؛ حُسْنَا (فصلنامه
تخصصی تفسیر، علوم قرآن و حدیث)،
سال چهارم، شماره ۱۳، صص ۱۱۳-۱۲۸،

تابستان ۹۱.

- عاشوری تلوکی، نادعلی؛ دیدگاه‌های
حدیثی ملاصدرا در «شرح أصول کافی»؛
علوم حدیث، ش ۱۹، صص ۱۷-۳۸.

۱۳۸۰ ش.

- عباسی، فرهاد؛ مبانی فقه الحدیث شیخ
بهایی، حدیث اندیشه، شماره ۱۷، پاییز و
زمستان ۱۳۸۶، ص ۱۶.

- عباسی، مهرداد - آقایی، سیدعلی؛ مبانی
و روش سید مرتضی در فهم اخبار آحاد
بر تکیه بر کتاب امالی، دو فصلنامه
صحیفه مبین، شماره ۴۶، پاییز و زمستان
۱۳۸۸، ص ۱۷۵.

- عباسی مقدم، مصطفی؛ بررسی متنی و
سندی روایت شد رحال؛ حدیث پژوهی،
ش ۸، صص ۱۸۷-۲۰۸، پاییز و زمستان
۹۱.

- عبداللّهی، عبدالکریم؛ بررسی روایاتی
درباره قیام پیش از ظهور حضرت مهدی
(عج) - مشکوه، ش ۲۰، صص ۱۴-۳۴.
تابستان ۱۳۸۲.

- عبداللّهی عابد، صمد - بیات، جمشید -
احسانی اصل، محمد؛ بررسی متنی سندی
روایات عصمت امامان علیهم السلام، حسناء، ش ۲۲،
صفحه ۱۶-۵۴، پاییز ۹۳.

- علمی اردبیلی، علی - سجادی زاده، سید علی؛ کاوشی در احادیث خمس صحیح البخاری، علوم حدیث، ش ۵۸، زمستان ۸۹.
- علی بیک، روح الله؛ بررسی سندي و محتوایی کتاب سلیم بن قیس، حدیث اندیشه، ش ۱، صص ۲۹-۴۸، پائیز ۱۳۸۱.
- علی حامد عبدالرحیم؛ قبس من انوار النبوة من فقه الحديث في حجة الوداع، الازهر، السنة التاسعة و السنون، ذوالحجۃ ۱۴۱۷، الجزء ۱۲، صص ۱۷۵۰-۱۷۵۵.
- علی محمدی، طاهره - ناصری مقدم، حسین؛ تحلیلی فقهی از حدیث نبوی محلل، علوم حدیث، ش ۴۵-۴۶، سال دوازدهم، پائیز و زمستان ۸۶.
- عمیدی، سید ثامر هاشم حبیب؛ تطبیق المعايیر العلمیه لنقد الحديث على ما اختلف و تعارض من أحاديث المهدی علیه السلام بكتب الفرقین، تراثنا، ش ۴۳-۴۴، صص ۱۲-۸۵. رجب ۱۴۱۶ق.
- عیسی زاده، نیکزاد؛ منطق فهم روایات تفسیری از منظر علامه طباطبائی، استاد راهنمای محمود رجبی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، مقطع کارشناسی ارشد، ۱۵۱ ص، ۱۳۸۲ ش.
- عبدالمجید، محمود؛ دراسات فی فقه الحدیث و مذهب المحدثین، منبر الاسلام، السنة الثامنة و العشرون، المحرم ۱۳۹۰ - .۴۷-۵۲. العدد ۱.
- عبدالmajid، محمود؛ دراسات فی فقه الحدیث و مذهب المحدثین، منبر الاسلام، السنة التاسعة و العشرون، جمادی الثانی ۱۳۹۱، العدد ۶، ۷۷-۸۶.
- عرب، مرتضی - طباطبائی، سید کاظم؛ آفریدگان یا پرورش یافتگان؟ بررسی تحلیلی روایت «نحن صنائع الله...»، حدیث پژوهی، ش ۹، ص ۲۲۵، سال پنجم، بهار و تابستان ۱۳۹۲.
- عسکری، سید مرتضی؛ بررسی تطبیقی حدیث شیعه و اهل سنت، علوم حدیث، ش ۱۲، صص ۲-۲۵، تیر ۱۳۷۸.
- عسکری، سید مرتضی؛ حدیث الکساء فی الصحاح و المسانید و تفاسیر اهل السنة، الفکر الاسلامی، ش ۲۳-۲۴، صص ۳۰-۵۴، ۱۳۹۵ق٪ ۱۳۵۴ ش.
- عصاریور آرانی، محمد؛ روشهای فقه الحدیث حضرت امام خمینی (ره)، استاد راهنما: محمد تقی دیاری، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، کارشناسی ارشد، ۲۰۶ ص، ۱۳۸۱.

- غروی نائینی، نهلہ؛ فقه الحدیث و روشهای نقد متن، تهران: دفتر نشر آثار علمی دانشگاه تربیت مدرس، ۲۹۴ ص، ۱۳۷۹ ش.
- غروی نائینی، نهلہ؛ فقه الحدیث در آثار حدیث شناسان شیعه، مطالعات اسلامی دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه مشهد، ش ۵۸، صص ۹۵-۱۲۶، ۱۳۸۱.
- الغفوری، خالد؛ بررسی تحلیلی و انتقادی حدیث "لا نورث"، کوثر معارف، ش ۱۶، زمستان ۸۹.
- فاطمی موحد، سید حسین؛ هماهنگی در اخبار فدک، حدیث حوزه، ش ۲، بهار و تابستان ۹۰.
- غلام المهدی صدر، مهدی؛ تأملی در امکان فقه الحدیث، حدیث اندیشه، ش ۵ و ۶، صص ۲۵-۳۶، بهار و تابستان ۱۳۸۲.
- فاکر مبیدی، محمد؛ خطبه غدیریه امام علی عاشورا، علوم حدیث، ش ۷، صص ۱۸۰-۲۰۲، بهار ۱۳۷۷.
- فتاحی زاده، فتحیه؛ مبانی و روشهای نقد حدیث در کتب اربعه، قم: انتشارات دانشگاه قم، ۲۳۱ ص، چاپ اول، ۱۳۸۵ ش.
- فتاحی زاده، فتحیه؛ فقه الحدیث در «من
- لایحضره الفقیه»، پژوهشنامه قرآن و حدیث، ش ۱، صص ۹۳-۱۰۵، بهار و تابستان ۱۳۸۲.
- فتاحی زاده، فتحیه؛ شیخ طوسی و شیوه‌های تأویل و جمع بین اخبار در کتاب تهذیب الاحکام، علوم حدیث، ش ۲۳، صص ۵۶-۲۳، ۱۳۸۱ ش.
- فتاحی زاده، فتحیه؛ اصول الفقه الحدیثی فی الكتب الاربعه، **آفاق الحضارة الاسلامية**، ش ۲۰، ۱۴۲۸ق، صص ۴۵۷-۴۷۷.
- فخرانی، ابوالسعود احمد؛ **اللهجات العربية فی روایات غریب الحدیث و الآثار**، ۱۴۱۷ق.
- فدکی، جعفر صادق؛ بررسی اصول و معیارهای نقد حدیث از جهت متن، استاد راهنما: محمد تقی دیاری بیدگلی، مقطع کارشناسی ارشد، دانشگاه قم، ۲۲۱ ص، ۱۳۷۹.
- فراستخواه، مقصود؛ روش نقد حدیث در تفسیر المیزان، کیهان اندیشه، ش ۴۴، صص ۳۸-۵۰، مهر ۱۳۷۱.
- فضائلی، سیده مریم - نگارش، محمد؛ تحلیل خطبه پنجاه و یکم نهج البلاغه بر اساس طبقه‌بندی سرل از کنش گفتاری،

- متعارض، علوم حدیث، ش ۵۳، پاییز ۸۸
- فقهی زاده، عبدالهادی - عماری الله یاری، زهراء؛ روش‌های حل تعارض بدوى اخبار در مصایب الأنوار، حدیث پژوهی، سال چهارم، شماره هفتم، بهار و تابستان ۹۱، صص ۳۵-۴۵
 - فقیه امامی، سید احمد (معرف: محمد رضا زاده‌وش)؛ شرح دعای عرفه، میراث حدیث شیعه، دفتر یازدهم، صص ۳۹-۵۳
 - فقیه ایمانی اصفهانی، مهدی؛ حق با علی است، شامل بحث و بررسی پیرامون اسناد و محتوای حدیث «الحق مع علیٰ و ...»، سازمان انتشارات وزارت ارشاد، چاپ اول، ۲۱۵ ص، ۱۳۶۸ ش.
 - فلسفی، محمد تقی؛ شرح حدیث معرفت، پیام حوزه، ش ۳۲، صص ۳۵-۵۳، ۱۳۷۸ ش.
 - فیروزآبادی، سید مرتضی؛ فضائل پنج تن (ترجمه فضائل الخمسة من الصحاح الستة فیروزآبادی)، ترجمه: محمد باقر ساعدی، انتشارات فیروزآبادی، ۴ جلد، ۲۰۳۶ ص، چاپ اول، ۱۳۷۴ ش.
 - قاضی زاده، کاظم؛ تحلیلی درباره احادیث غیبت در کتاب الغيبة نعمانی،
- مطالعات اسلامی، ش ۸۶/۳ صص ۸۱-۹۰
- .۱۱۸، بهار و تابستان ۹۰
 - فقهی زاده، عبدالهادی؛ مجلسی و تأویل روایات، دو فصلنامه اسلام پژوهی، شماره ۲، بهار و تابستان ۱۳۸۵، ص ۸۱
 - فقهی زاده، عبدالهادی - قاسمی حامد، مرتضی؛ اقسام حدیث از جنبه دلالت الفاظ در منابع فرقین، سفینه، سال ۹، ش ۳۶، پاییز ۱۳۹۱، صص ۱۱-۲۸
 - فقهی زاده، عبدالهادی - قاسمی حامد، مرتضی؛ روش ملا محمد تقی مجلسی در شرح روایات در لوامع صاحب قرانی، دو فصلنامه تحقیقات علوم قرآن و حدیث، شماره ۲۰، ۱۳۹۲، ص ۱۴۱
 - فقهی زاده، عبدالهادی - توکلی محمدی، نرجس؛ روش سیدرضا در مواجه با مجازات روایی در المجازات النبویه، فصلنامه علوم حدیث، شماره ۵۵، بهار ۱۳۸۹، ص ۸۵-۱۰۲
 - فقهی زاده، عبدالهادی - معارف، مجید آذرخشی، مصطفی؛ معناشناسی «تعمق» در روایات، پژوهش نامه قرآن و حدیث، شماره ۶، بهار و تابستان ۱۳۸۸، ص ۸۷
 - فقهی زاده، عبدالهادی - خرمی اجلالی، زهراء؛ علامه مجلسی و جمع روایات

علوم حدیث، ش ۴۵-۴۶، سال دوازدهم،

پاییز و زمستان ۸۶

- قاضی زاده، کاظم - حسینی، سید
حمید؛ تحلیل فرآیند ارزش‌های اجتماعی
در نهج البلاغه، *فصلنامه علوم اسلامی*،
ش ۲۰، زمستان ۸۹.

- قدمی، هاجر خاتون؛ غوری در کتاب
فقه الحدیث؛ روش و مبانی، کتاب ماه
دین، آبان ۱۳۹۲، سال هفدهم، شماره
۱۹۳، صص ۳۵-۴۱.

- قربانی زاده، محمد؛ تحلیلی نو برای
روایات اولین جامع قرآن کریم، *آموزه‌های
قرآنی*، ش ۱۳، بهار و تابستان ۱۳۹۰.

- قربانی زرین، باقر؛ نگاهی به بهج
الصباغه شرح موضوعی نهج البلاغه؛ وقف
میراث جاویدان، ش ۲۵ و ۲۶، صص ۱۱۶
- ۱۱۷، ۱۳۷۸ ش.

- قربانی لاهیجی، زین العابدین؛ فقه
الحدیث، پرسش زندیق از امام صادق علیه السلام
درباره ضرورت نبوت و نقش پیامبران،
نشریه: مسجد، ش ۱۳، ۱۳۷۳ ش، صص
۱۱-۱۹ و ۲۸.

- قرضاوی، یوسف؛ *فهم صحیح سنت*،
ترجمه محمد علی آریانزاد، تهران: نشر
احسان، چاپ اول، ۱۳۷۹ ش، ۱۹۲ ص.

- کاردان پور، محمد حسن؛ معیارهای
شناخت احادیث تقیه آمیز، *علوم حدیث*،

ش ۹۰-۵۹، بهار و تابستان ۹۰.

- کاشفی، محمد عارف؛ بررسی و معنا
شناسی تطبیقی حدیث «من مات و لا یعرف
امامه...»، *کوثر معارف*، ش ۱۶، زمستان ۸۹.

- کاظمی، محمد؛ نقش متون دینی در
تبیین واژگان روایات، *علوم حدیث*، ش
۵۸، زمستان ۸۹.

- کافی، أبویکر؛ *منهج الإمام بخاری فی
تصحیح الأحادیث و تعلیلها*، إشراف:
دکتر حمزه عبدالله الملی باری، بیروت:
دار ابن حزم، حرم ۱۴۱۲ق. م. ۲۰۰۰م.

- کافی، عبدالحسین؛ مفهوم عقل از
دیدگاه دو شارح اصول کافی، *علوم
حدیث*، ش ۲۶، صص ۹۶-۱۱۹، زمستان
۱۳۸۱.

- کدکنی، هاشم؛ *تطبیق آراء محدثین و
أصولیین در تعارض اخبار*، استاد راهنمای:
عادل نادر، مقطع کارشناسی ارشد، دانشگاه
رازی کرمانشاه، ۱۳۰ ص، ۱۳۸۱.

- کریمیان، محمود؛ اعتبار و مفهوم سنجی
روایات کاستی عقل زنان، *فصلنامه علوم
حدیث*، شماره ۶۲، زمستان ۱۳۹۰، ص
۹۰.

- کعبی، قاسم؛ مبانی نقد متن الحدیث عندالفریقین، طلوع، ش ۸ و ۹، صص ۲۱۳-۲۱۲، دی ۱۳۸۲.
- گلزاری، محمود؛ روان‌شناسی و فقه الحدیث، علوم حدیث، پاییز ۱۳۷۹، ش ۱۷، صص ۴۳-۶۸.
- گوگدی گلپایگانی، احمد؛ شرحی بر حدیث «إنَّ الغضب من الشيطان»، به کوشش رضا استادی، علوم حدیث، ش ۲۶، صص ۱۴۰-۱۶۲، زمستان ۱۳۸۱.
- محسنی تبریزی، علیرضا - سلیمانی، علی؛ تحلیل محتوای کیفی قیاسی و بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی در علوم اجتماعی، فصلنامه روش‌شناسی علوم انسانی، شماره ۷۲، پاییز ۱۳۹۱، ص ۱۳۵.
- محققیان، حسن؛ مخاطب مستقیم حدیث و تأثیر آن بر صدور، فهم و حجیت روایات، خسنا، سال پنجم، ش ۱۸، پاییز ۱۳۹۲، ص ۹۹.
- محمدی، مجید - اشرف کرمی، علی؛ روش‌های نقد احادیث در المیزان علامه طباطبائی و جامع البيان طبری، اندیشه تقریب، ش ۲۴، پاییز ۸۹.
- محمدی ری شهری، محمد؛ پیش‌نیازهای حدیث‌شناسی، کیهان فرهنگی،
- ش ۲۱۲، صص ۲۸-۳۱، خرداد ۱۳۸۳.
- محمدی گیلانی، محمد؛ شرح مناجات شعبانیه، تهران: نشر سایه، چاپ اول، ۲۷۱ ص.
- محمدی نیک، محمد؛ گستره معنایی «رحمن» و «رحیم» در روایات اهل بیت علی‌آل‌الله، علوم حدیث، ش ۵۹-۶۰، بهار / تابستان ۱۳۹۰.
- مختاری، رضا؛ حدیث مجلد، علوم حدیث، ش ۲۸، صص ۹۷-۱۱۳، تابستان ۱۳۸۲.
- مختاری، رضا؛ گذری بر «شرح حدیث جنود عقل و جهل»، آینه پژوهش، ش ۵۸، صص ۸۲-۸۸، مهر و آبان ۱۳۷۸.
- مختاری، علی؛ شرح و تفسیر دعای مکارم اخلاق، پیام حوزه، ش ۲۳-۲۴، صص ۱۸۴-۱۹۹، ۱۳۷۸.
- المدخلی، ریبع بن هادی؛ منهج الإمام مسلم فی ترتیب کتابه الصحیح و دحض شباهات حوله، مکتبة الدار بالمدینة المنورۃ، چاپ اول، ۱۴۰۸ق. / ۱۹۸۸م.
- مدنی، سید محمود؛ نقد دیدگاههای اهل سنت درباره حدیث غدیر، علوم حدیث، ش ۷، صص ۱۲۱-۱۵۳، بهار ۱۳۷۷.
- مدنی، محمد محمد؛ اسباب الإختلاف بین

- ائمه المذاهب الاسلامیة، رسالت التقریب، ش ۱، صص ۱۷۰-۱۸۷، مصادر الشریعة الاسلامیة و اسباب الخلاف فیها (القسم الثاني)، ش ۲، صص ۲۱۲-۲۳۰.
- مدنی، محمد محمد؛ اسباب الإختلاف التي تختص بها السنة، (القسم الثالث) رسالة التقریب، پیاپی: ۳، صص ۲۵۱-۲۶۷، شعبان ۱۴۱۴.
- مردانی، مهدی؛ نقش خانواده حديث در فهم متون نهج البلاغة، حديث حوزه، ش ۱، زمستان ۸۹.
- جعفری، تعليقات آیت الله جعفری بر اصول کافی، هفده باب از كتاب الحجۃ، ترجمه مینا اسکویی، مهدیه مفیدی، سفینه، ش ۲۷، تابستان ۸۹.
- مردانی، مهدی؛ اعتبارستنجی انگاره ستایش امام علی علیه السلام از خلیفه دوم بر پایه خطبه ۲۲۸ نهج البلاغه؛ علوم حدیث، ش ۹۰-۵۹، بهار و تابستان ۹۰.
- مردی، عباسعلی؛ معیار نقد حدیث، آینه پژوهش، ش ۹۶، صص ۷-۲، بهمن و اسفند ۱۳۸۴.
- مرسی، سید عزت- قاضی ابراهیم اسماعیل - اثرم، ابوبکر - منقوش، محمد عوض؛ ناسخ الحديث و منسوخه، قاهره:

- دارالحرمين، چاپ اول، ۲۵۶ ص، ۱۹۹۹م.
- مروتی، سهراپ- ناصری کریموند، امان اللہ؛ روش علامه طباطبائی در بررسی و نقد تفاسیر روایی با تکیه بر قاعدة سیاق؛ حدیث پژوهی، ش ۸، صص ۲۰۹-۲۳۲، پاییز و زمستان ۹۱.
- مسجدی، حیدر؛ تطور اللغة و تأثیره على فهم الحديث، حدیث حوزه، ش ۱، زمستان ۸۹.
- المسجدی، حیدر؛ التصحیف فی متن الحدیث؛ الطبعة الأولى، دار الحديث للطباعة و النشر، ۲۹۲ صفحه، قم، ۱۴۳۲ق/ ۱۳۸۹ش.
- مسجدی، حیدر؛ پژوهشی درباره «خُذُوا بِمَا رَوَّا وَ ذَرُوا بِمَا رَأَوْا»، علوم حدیث، ش ۵۹-۶۰، بهار و تابستان ۹۰.
- مسعودی، عبدالهادی؛ روش فهم حدیث، تهران: انتشارات سمت و دانشکده علوم حدیث، چاپ اول، ۲۶۲ ص، ۱۳۸۴ش.
- مسعودی، عبدالهادی؛ تلاش‌های مجلسی اول در فهم متن، فصلنامه علوم حدیث، شماره ۳۴، زمستان ۱۳۸۳، ص ۲۷.
- مسعودی، عبدالهادی؛ از مفهوم تا مقصود، علوم حدیث، ش ۳۵ و ۳۶، صص ۲۵-۵۱، ۱۳۸۴ش.

لسان اهل بیت علیه السلام، تحقیقات علوم قرآن و حدیث، ش ۱، صص ۹۴-۷۲، بهار ۱۳۸۳.

- معارف، مجید؛ خانواده حدیث و نقش آن در فقه الحدیث، پژوهش دینی، ش ۸، صص ۷۴-۴۶، ۱۳۸۳ ش.

- معارف، مجید؛ نقد، ترجمه و تحقیقی بر کتاب «ضوابط مهمّة لحسن فهم السنة»، پژوهش دینی، ش ۵، صص ۶۴-۴۹، ۱۳۸۳ ش.

- معارف، مجید - اوچاقلو، ابوالقاسم؛ تقطیع حدیث، علل و پیامدهای آن، پژوهش دینی، ش ۱۰، صص ۸۶-۶۳، تابستان ۱۳۸۴.

- معارف، مجید؛ اجمال و تبیین در روایات، مطالعات اسلامی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه مشهد، ش ۶۵ و ۶۶، صص ۲۵۰-۲۲۳، ۱۳۸۳ ش.

- معارف، مجید؛ گونه شناسی تبیین واژگان دینی در روایات معصومان علیهم السلام، مقالات و بررسیها، ش ۷۹، صص ۱۴۹-۱۶۷، بهار ۱۳۸۵.

- معارف، مجید؛ روش‌های ابن ابی الحدید در اثبات اصالت نهج البلاغه، مقالات و بررسیها، ش ۷۶، دفتر اول، صص ۱۳۵-۱۳۵.

- مسعودی، محمدمهدی؛ مشکل الحدیث و سهم آن در مجموعه دانش‌های حدیثی، فصلنامه مشکوٰة، شماره ۱۰۷، تابستان ۱۳۸۹، صص ۹۸-۸۲.

- مصباح یزدی، محمد تقی؛ راهیان کوی دوست: شرح حدیث معراج، قم: شفق، ۱۳۷۴ ش.

- مصطفوی، سید حسن؛ شرح حدیث الحقيقة، نشریه پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام، ش ۲، صص ۲۰-۱۱، زمستان ۱۳۷۴.

- مطر الهاشمی، علی حسن؛ منهج نقد المتن فی تصحیح الروایات و تضعیفها؛ الطبعة الأولى، دارالبحار، بیروت، ۲۰۰۹ م.

- مطهری (الهامی)، مجتبی؛ درنگی در تأویل روایات؛ علوم حدیث، ش ۵۶، سال پانزدهم، شماره دوم، تابستان ۸۹، صص ۲۰۵-۱۷۱.

- معارف، مجید؛ رابطه تاریخ و فهم و نقد حدیث، پژوهش دینی، زمستان ۱۳۸۵، شماره ۱۴، صص ۷۰-۵۳.

- معارض، مجید؛ معنا شناسی درایة الحدیث در گذر زمان، پژوهش دینی، ش ۴، صص ۴۹-۳۱، ۱۳۸۰ ش.

- معارض، مجید؛ ضوابط فهم حدیث در

- معارف، مجید - میرحسینی، یحیی؛ نقد و بررسی حدیثی در فضیلت اهل فارس، علوم حدیث، ش ۵۸، زمستان ۸۹.
- معروف الحسنی، هاشم؛ پژوهشی تطبیقی در احادیث بخاری و کلینی، ترجمه عزیز فیضی، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، چاپ اول، ۳۹۹ ص، ۱۳۷۳ ش.
- معماری، داود؛ مبانی و روشهای نقد حدیث، قم: بوستان کتاب، چاپ اول، ۴۳۹ ص.
- معماری، داود؛ مبانی فقه الحدیثی ملّا صدراء، مطالعات قرآن و حدیث (نشریه دانشگاه امام صادق علیهم السلام)، ش ۲، تابستان ۸۷.
- معماری داود؛ مبانی و روشهای نقد متن حدیث از دیدگاه اندیشوران شیعه، استاد راهنمای سید محمد باقر حجتی، دانشگاه تربیت مدرس، پائیز ۱۳۷۹.
- معماری، داود؛ جایگاه و مبانی نقد متن در علوم حدیث، نشریه دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه مشهد، ش ۴۰-۳۹، ص ۵۷-۷۸، فروردین ۱۳۷۷.
- معموری، علی؛ درآمدی بر متن نقد محور احادیث با تکیه بر عقل، رواق اندیشه، ش ۱۲، ص ۶۷-۸۲، آذر ۱۳۸۲.
- .۱۵۶، پائیز و زمستان ۱۳۸۳.
- معارف، مجید؛ موضوعات حدیثی: ضوابط فهم حدیث در لسان اهل بیت علیهم السلام، دو فصلنامه تحقیقات علوم قرآن و حدیث، شماره ۱، بهار ۱۳۸۳، ص ۷۲.
- معارف، مجید؛ نقل به معنی در حدیث، علل و پیامدهای آن، پژوهش نامه قرآن و حدیث، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۸۲، ص ۷.
- معارف، مجید - مدرسی، حمید؛ حل تعارض روایات ذبائح اهل کتاب در جوامع حدیث شیعه، پژوهش نامه قرآن و حدیث، شماره ۹، پائیز و زمستان ۱۳۹۰، ص ۷.
- معارف، مجید - آذرخشی، مصطفی؛ بررسی حدیث تجلی خداوند در قیامت به صور مختلف و نقد برداشت ابن عربی از آن، فصلنامه پژوهش دینی، شماره ۲۱، پائیز و زمستان ۱۳۸۹، ص ۱۱.
- معارف، مجید - آذرخشی، مصطفی؛ جایگاه حدیث «قرب نوافل» در منابع فریقین و بررسی تطبیقی رویکرد عرفانی و محدثان نسبت به آن، پژوهش نامه قرآن و حدیث، تابستان و پائیز ۱۳۸۹، شماره ۷، ص ۴۶-۷.

- الموسوی، علی عباس؛ دراسات فقهیه حدیثیه - فقه الحدیث عند الفقهاء، فصلنامه فقه اهل‌البیت علیهم السلام، شماره ۵۸، بهار ۱۳۸۹، ص ۱۷۹-۲۰۲.

- الموسوی، علی عباس؛ فقه الحدیث عند العرفاء: قراءة في المنهج و الممارسة، المنهاج، خریف ۱۴۲۷، العدد ۴۳، صفحه ۸۸-۱۱۰.

- الموسوی، علی عباس؛ فقه الحدیث از دیدگاه عرفاء، علوم حدیث، ش ۳۹، ص ۸۵-۱۰۴، بهار ۱۳۸۵.

- موسوی خرسان، سید عبداللطیب؛ شرح زیارت الغدیر، قم: باقیات، ۴۶۴ ص، ۱۳۸۵ ش.

- موسوی خمینی، روح الله؛ الأربعین حدیث، قم: طه، چاپ اول، ۱۳۶۶ ش.

- موسوی خمینی، روح الله؛ شرح حدیث جنود عقل و جهل، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ ششم، ۴۲۹ ص، یک جلد، تابستان ۱۳۸۱، فارسی.

- موسوی خمینی، روح الله؛ شرح دعای سحر، ناقد و توصیف کننده: علی مختاری، پیام حوزه، ش ۱۹، ص ۱۳۲-۱۳۷، ۱۳۷۷ ش.

- مؤدب، سیدرضا؛ ضرورت تطبیق

- مفید، محمد بن نعمان؛ سخنی درباره حدیث «نحن معاشر الانبياء لأنورث»، مترجم: محمدرضا آرام، فصلنامه سفینه، شماره ۳، تابستان ۱۳۸۳، ص ۴۹.

- مکارم شیرازی، ناصر؛ **نفحات الولاية**: شرح عصری جامع نهج البلاغه، به کوشش عبدالرحیم حمرانی، قم: مدرسه امام علی بن ابی طالب علیهم السلام، چاپ اول، عربی.

- ممدوحی کرمانشاهی، حسن؛ شهود و شناخت: ترجمه و شرح صحیفه سجادیه، قم: بوستان کتاب، چاپ اول، ۵۶۰ ص، فارسی.

- ملکی، ندا؛ یادکردی از استاد علی اکبر غفاری / فقه الحدیث در آثار استاد غفاری، ماهنامه کتاب ماه دین، شماره ۱۹۱، شهریور ۱۳۹۲، ص ۳۴.

- مناخیم، ج . قیسطر؛ ناخنهاخ خود را کوتاه کنید (بررسی روایت کهن)، ترجمه عبدالحسین کافی، علوم حدیث، ش ۳۵ ص ۱۳۸۴-۱۴۹، ۱۶۲ ش.

- الموسوی، علی عباس؛ دراسات فقهیه حدیثیه، فقه الحدیث عند الفقهاء، فصلنامه فقه اهل‌البیت علیهم السلام، شماره ۵۷، بهار ۱۳۸۹، ص ۱۹۰-۱۶۷.

- مهدوی راد، محمد علی - دلبری، سید علی؛ آفت تصحیف در روایات و راهکارهای شناسایی آن، *فصلنامه علوم حدیث*، شماره ۵۹-۶۰، بهار و تابستان ۱۳۹۰، صص ۱۶-۴۴.
- مهدوی راد، محمد علی - دلبری، سید علی؛ بررسی آسیب تقطیع نادرست در روایات، *فصلنامه علوم حدیث*، شماره ۵۵، بهار ۱۳۸۹، ص ۱۳۲-۱۵۷.
- مهریزی، مهدی؛ نقد متن (۱) (پیشینه تاریخی)، *علوم حدیث*، ش ۲۶، صص ۲-۲۰، زمستان ۱۳۸۱.
- مهریزی، مهدی؛ نقد متن (۲) (حجیت و اعتبار، ضوابط و قواعد)، *علوم حدیث*، ش ۳۰.
- مهریزی، مهدی؛ تعارض اخبار، *علوم حدیث*، ش ۹، صص ۲-۸، مهر ۱۳۷۷.
- مهریزی، مهدی؛ امام خمینی و فقه حدیث، *علوم حدیث*، ش ۱۴، صص ۲-۲۵، دی ۱۳۷۸.
- مهریزی، مهدی؛ اجتهاد در فهم نصوص، *علوم حدیث*، ش ۳، صص ۲-۹، ۱۳۷۶ ش.
- مهریزی، مهدی؛ موانع فهم حدیث، *علوم حدیث*، ش ۸، صص ۲-۶، تیر ۱۳۷۷.
- روایات بر یکدیگر، *فصلنامه علمی پژوهشی علوم انسانی دانشگاه الزهرا*، ش ۴۰، صص ۲۲۵-۲۴۵، دی ۱۳۸۰.
- مؤدب، سید رضا؛ تأملی در روایات جواز تبدیل قرآن کریم، *مقالات و بررسیها*، دفتر ۷۵ (۱)، صص ۱۲۳-۱۳۶ ش ۱۳۸۳.
- مؤدب، سید رضا؛ پژوهشی پیرامون روایت «نزول قرآن بر هفت حرف»، *نامه مفید*، ش ۲، صص ۲۷-۴۶، تابستان ۱۳۷۴.
- مؤیدی، سید مجdal الدین بن محمد بن منصور؛ *فصل الخطاب فی تفسیر خبر العرض علی الكتاب*، إعداد: سید محمدرضا حسینی جلالی، *علوم الحديث*، ش ۱۸، صص ۱۸۵-۲۱۲، ربیع دوم ۱۴۲۶ ق.
- مهدوی دامغانی، محمود؛ نگاهی به دعای ختم قرآن (دعای چهل و دوم صحیفه سجادیه)، *گلستان قرآن*، ش ۴۵، صص ۳۶-۳۷.
- قسمت دوم: *گلستان قرآن*، ش ۴۶، صص ۳۰-۳۲.
- مهدوی دامغانی، محمود؛ نکته‌هایی درباره ابن ابی الحدید و شرح نهج البلاغه، *وقف میراث جاویدان*، ش ۲۵ و ۲۶، صص ۵۸-۶۵، ۱۳۷۸ ش.

احادیث تفسیری، پژوهشنامه قرآن و حدیث، ش ۱، صص ۴۹-۶۴، بهار و تابستان ۱۳۸۲.

- نُت، آلبرشت؛ ویژگیهای مشترک نقد حدیث نزد محققان مسلمان و غربی، ترجمه: مهرداد عباسی- علوم حدیث، ش ۳۹، صص ۲۲-۲۹، بهار ۱۳۸۵.

- نجفی، محمد جواد - حاجی، حمزه؛ پژوهشی در اسباب ورود حدیث، پژوهش نامه قرآن و حدیث، شماره ۳، زمستان ۱۳۸۶، صص ۱۱۹-۱۳۶.

- نجفی، محمد صادق؛ أضواء على الصحيحين، ترجمه: يحيى كمالى بحرانى، قم: مؤسسة المعارف الإسلامية، چاپ دوم، ۴۶۴ ص.

- نصیری، علی؛ روش‌شناسی نقد احادیث؛ چاپ اول، نشر وحی و خرد، ۸۲۴ صفحه، بهار ۱۳۹۰.

- نصیری، علی؛ بررسی روایات عرضه، حدیث حوزه، ش ۲، بهار و تابستان ۹۰.

- نصیری، علی؛ نگاهی به شرح صدر المتألهین بر اصول کافی، علوم حدیث، ش ۲۴، صص ۵۹-۸۱، تابستان ۱۳۸۱.

- نفیسی، زهرا؛ معیارهای نقد و فهم حدیث در تفسیرالمیزان، استاد راهنمای:

- مهریزی، مهدی؛ زن در روایات حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام، علوم حدیث، ش ۲۷، صص ۱۵۰-۱۶۸، بهار ۱۳۸۲.

- میراحمدی، سیدرضا - نجفی ایوکی، علی - لطفی مفرد نیاسری، فاطمه؛ تحلیل و بررسی آرایه متناقض نما در نهج البلاغه، حدیث پژوهی، ش ۹، ص ۲۵۵، سال پنجم، بهار و تابستان ۱۳۹۲.

- میرجلیلی، علی محمد؛ وافی: مبانی و روش‌های فقه الحدیثی در آن، چاپ اول، ناشر: مدرسه عالی شهید مطهری، تهران، ۳۳۲ صفحه، ۱۳۸۷ ش.

- میرجلیلی، علی محمد؛ روش و مبانی فقه الحدیث، ویراستار: محمود الهام بخش، چاپ اول، ناشر: دانشگاه یزد، یزد، ۴۵۴ صفحه، ۱۳۹۰ ش.

- میرجلیلی، علی محمد؛ مبانی فهم حدیث از دیدگاه شیخ حرّ عاملی با تأکید بر کتاب «الفوائد الطوسيه»، دو فصلنامه مطالعات قرآن و حدیث، شماره ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۹۲، صص ۵-۲۸.

- میرجلیلی، علی محمد؛ راه شناخت علل الحديث، حدیث پژوهی، پاییز و زمستان ۱۳۹۰، شماره ۶، صص ۷۹-۱۱۴.

- ناصح، علی احمد؛ پژوهشی در اعتبار

- محمد علی مهدوی‌راد، دانشگاه تربیت مدرس تهران- ۱۳۸۱ ش.
- نفیسی، زهرا؛ روش علامه شوستری در نقد سند، علوم حدیث، ش ۱۰، صص ۷۱-۱۰۲.
- نفیسی، شادی [زهرا]؛ علامه طباطبایی و معیارهای فهم و نقد احادیث اسباب النزول، نشریه تخصصی دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ش ۴ و ۵، صص ۶۹-۸۸.
- نفیسی، شادی [زهرا]؛ معیارهای نقد متن در ارزیابی احادیث، مقالات و بررسیها، ش ۷۰، صص ۱۳-۴۴، مهر ۱۳۸۰.
- نفیسی، شادی [زهرا]؛ معیارهای شناخت احادیث موضوع در « الاخبار الدخلية»، آینه پژوهش، ش ۵۹، صص ۲۶-۴۳، آذر ۱۳۷۸.
- نقی زاده، حسن؛ فقه الحدیث: راه کارها و نمونه‌ها، ویراستار: مهدی جلالی، چاپ اول، به نشر، مشهد، ۲۰۰ صفحه، ۱۳۹۰ ش.
- نقی زاده، حسن، اخبار طینت، مطالعات اسلامی، ش ۷۲، صص ۱۸۳-۲۱۲، تابستان ۱۳۸۵.
- نقی زاده، حسن؛ حدوث و قدم نفس در آیینه قرآن و حدیث، مطالعات اسلامی، ش ۵۱ و ۵۲، صص ۱۵۳-۱۷۶، بهار و
- تابستان ۱۳۸۰.
- نقی زاده، حسن - کرمی، فاطمه؛ روایات تفضیل در اصول الکافی، هم ساز یا ناسازگار، علوم حدیث، شماره ۶۴، تابستان ۱۳۹۱، ص ۵۷.
- نقی زاده، حسن - موسوی نیا، سعیده سادات؛ بررسی مصدق "دابة الأرض" در روایات فریقین، علوم حدیث، ش ۵۳، پاییز ۸۸.
- نکونام، محمد رضا؛ صحیفه عشق، قم: ظهور شفق، چاپ اول، ۵۱۹ ص، فارسی.
- نورانی یگانه قمی، محمد علی؛ مجالس الصائمهين: شرح خطبة شعبانیه رسول اکرم ﷺ، قم: دارالتفسیر، چاپ اول، ۴۷۳ ص، فارسی.
- والا زاده، ابوالفضل - حافظیان، ابوالفضل؛ نگاهی به کتاب «جوامع الكلام فی دعائیم الإسلام»، سفینه، ش ۴، صص ۱۱۵-۱۳۶، تابستان ۱۳۸۳.
- هارדי، یاول؛ أحاديث اسلام: درک حدیث، لندن: آی. بی. تاوریس، ترجمه لاتین: traditional of Islam 320، Understanding the Hadith ص، انگلیسی.
- هاشم زاده، حجت؛ اربعین شیخ بهایی،

- حدیث اندیشه، شماره ۱۷، پاییز و زمستان ۱۳۸۶، ص ۱۱۳.
- همدانی درود آبادی، سید حسین؛ *شرح زیارت جامعه کبیره ترجمه الشموس الطالعة*، قم، چاپ اول، ۷۲۰ ص، فارسی.
(عنوان متن: الشموس الطالعة من مشارق الزيارات الجامعة).
- هدایی، ابوتراب؛ *كتاب و عترت: شرح درباره حدیث ثقلین*، مشهد، ۱۳۶۵ ش.
- هزار، علیرضا؛ *حدیث عرض دین و مفاد آن*، علوم حدیث، ش ۲۷، صص

كتابنامه

- جوهری، اسماعیل بن حماد؛ *الصحاح: تاج اللغة و صحاح العربية*، به کوشش احمد بن عبدالغفور عطار؛ چاپ چهارم، دارالعلم للملايين، بیروت، ۱۴۰۷ ق.
- سلیمانی، داوود؛ *فقه الحديث و نقد الحديث*، روش شناسی نقد و فهم سنت، چاپ اول، فرهنگ و دانش، تهران، ۱۳۸۵ ش.
- _____؛ «بررسی نسبت فقه الحديث با درایة الحديث»، *مقالات و بررسیها*، دفتر ۷۲، صص ۵۱-۶۰، زمستان، ۱۳۸۱.
- فیض کاشانی، الوافی، بی‌چا، بی‌نا، اصفهان، ۱۳۶۵.
- کلینی، محمد بن یعقوب؛ *الكافی*، تحقیق علی اکبر غفاری، دارالکتب الإسلامية، تهران، ۱۳۶۳ ش.
- مسعودی، عبدالهادی؛ *روش فهم حدیث*، چاپ اول، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۸۴ ش.